

ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (ZVSP) 2015/2096

od 16. studenoga 2015.

o stajalištu Europske unije o Osmoj revizijskoj konferenciji Konvencije o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja te o njihovu uništavanju (BTWC)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji, a posebno njegov članak 29.,

budući da:

- (1) Europsko vijeće donijelo je 12. prosinca 2003. Strategiju EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje čiji je cilj, među ostalim, jačanje Konvencije o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja te o njihovu uništavanju („BTWC“), nastavljanje promišljanja o provjeri BTWC-a, podupiranje univerzalizacije i nacionalne provedbe BTWC-a, među ostalim kaznenim zakonodavstvom i jačanjem sukladnosti s tom konvencijom.
- (2) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda („VSUN“) 28. travnja 2004. jednoglasno je donijelo Rezoluciju 1540 (2004.) u kojoj su širenje oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke opisani kao prijetnja međunarodnom miru i sigurnosti. Provedbom odredaba te rezolucije doprinosi se provedbi BTWC-a.
- (3) VSUN donio je 26. kolovoza 1988. Rezoluciju 620 (1988), kojom se, među ostalim, poziva glavnog tajnika da hitno provede istrage o navodima u vezi s mogućom uporabom kemijskog, bakteriološkog (biološkog) ili toksičnog oružja, koja može predstavljati povredu Protokola o zabrani uporabe u ratu zagušljivih, otrovnih ili sličnih plinova i bakterioloških metoda ratovanja („Ženevski protokol iz 1925.“). Opća skupština donijela je 20. rujna 2006. Globalnu strategiju Ujedinjenih naroda za borbu protiv terorizma, priloženu njezinoj Rezoluciji 60/288 od 8. rujna 2006., u kojoj države članice Ujedinjenih naroda („UN“) pozivaju glavnog tajnika da ažurira popis stručnjaka i laboratorija, kao i tehničke smjernice i postupke, koji su mu na raspolaganju za pravovremenu i učinkovitu istragu navodne uporabe.
- (4) Vijeće je 27. veljače 2006. donijelo Zajedničku akciju 2006/184/ZVSP ⁽¹⁾ u pogledu BTWC-a s ciljevima promicanja univerzalnosti BTWC-a i podupiranja njegove provedbe od strane država stranaka kako bi se osiguralo da države stranke prenesu međunarodne obveze iz BTWC-a u svoje nacionalno zakonodavstvo i administrativne mjere.
- (5) Usporedno sa Zajedničkom akcijom 2006/184/ZVSP Europska unija donijela je Akcijski plan o biološkom i toksičnom oružju ⁽²⁾ u kojem su se države članice obvezale svake godine u travnju UN-u podnijeti izvješća s rezultatima o mjerama za izgradnju povjerenja (*confidence building measures* – „CBM-ovi“), a glavnom tajniku UN-a popise relevantnih stručnjaka i laboratorija kako bi se olakšale eventualne istrage o navodnoj uporabi kemijskog ili biološkog oružja.
- (6) Vijeće je 20. ožujka 2006. donijelo Zajedničko stajalište 2006/242/ZVSP ⁽³⁾ o Šestoj revizijskoj konferenciji BTWC-a.

⁽¹⁾ Zajednička akcija Vijeća 2006/184/ZVSP od 27. veljače 2006. u potporu Konvenciji o biološkom i toksičnom oružju, u okviru Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (SL L 65, 7.3.2006., str. 51.).

⁽²⁾ SL C 57, 9.3.2006., str. 1.

⁽³⁾ Zajedničko stajalište Vijeća 2006/242/ZVSP od 20. ožujka 2006. o revizijskoj konferenciji Konvencije o biološkom i toksičnom oružju (BTWC) koja će se održati 2006. (SL L 88, 25.3.2006., str. 65.).

- (7) Vijeće je 10. studenoga 2008. donijelo Zajedničku akciju 2008/858/ZVSP ⁽¹⁾ u pogledu BTWC-a s ciljevima promicanja univerzalnosti BTWC-a, podupiranja provedbe BTWC-a od strane država stranaka, promicanja podnošenja izjava o CBM-ovima od strane država stranaka te podupiranja procesa BTWC-a u razdoblju između zasjedanja.
- (8) Vijeće je 18. srpnja 2011. donijelo Odluku 2011/429/ZVSP ⁽²⁾ o stajalištu Unije za Sedmu revizijsku konferenciju BTWC-a.
- (9) Na Sedmoj revizijskoj konferenciji BTWC-a odlučeno je da se mandat Odjela za potporu provedbi („ISU“) produlji za dodatno petogodišnje razdoblje (2012.–2016.) te da se njegove zadaće prošire na provedbu odluke o uspostavi baze podataka o zahtjevima i ponudama za pomoć i upravljanju njome te olakšavanje s time povezane razmjene informacija među državama strankama, kao i, prema potrebi, na potporu provedbi odluka i preporuka Sedme revizijske konferencije od strane država stranaka.
- (10) Na Sedmoj revizijskoj konferenciji odlučeno je da će se Osmo revizijska konferencija održati u Ženevi najkasnije u 2016. i da bi na toj konferenciji trebalo preispitati funkcioniranje BTWC-a, uzimajući u obzir, među ostalim:
- i. nova znanstvena i tehnološka dostignuća relevantna za BTWC;
 - ii. napredak koji su države stranke ostvarile u provedbi obveza u okviru BTWC-a;
 - iii. napredak u provedbi odluka i preporuka dogovorenih na Sedmoj revizijskoj konferenciji.
- (11) Vijeće je 23. srpnja 2012. donijelo Odluku 2012/421/ZVSP ⁽³⁾ u pogledu BTWC-a s ciljevima promicanja univerzalnosti BTWC-a, podupiranja provedbe BTWC-a od strane država stranaka, promicanja podnošenja izjava o CBM-ovima od strane država stranaka i podupiranja procesa BTWC-a u razdoblju između zasjedanja.
- (12) S obzirom na sljedeću revizijsku konferenciju BTWC-a koja će se održati od studenoga do prosinca 2016. primjereno je ažurirati stajalište Unije,

DONIJELO JE OVU ODLUKU

Članak 1.

Uoči i tijekom Osme revizijske konferencije o Konvenciji o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja te o njihovu uništavanju („BTWC“), Unija posebno radi na osiguravanju da se države stranke posvete sljedećim prioritetima:

- (a) izgradnji i održavanju povjerenja u sukladnost nizom posebnih mjera opisanih u ovoj Odluci;
- (b) podupiranju nacionalne provedbe, među ostalim snažnijom suradnjom s nevladinim dionicima;
- (c) podupiranju mehanizma glavnog tajnika Ujedinjenih naroda za istrage o navodnoj uporabi biološkog oružja i agensa daljnjim razvojem njegovih operativnih sposobnosti kao sredstva jačanja članaka VI. i VIII. BTWC-a; i
- (d) promicanju univerzalnosti BTWC-a.

⁽¹⁾ Zajednička akcija Vijeća 2008/858/ZVSP od 10. studenoga 2008. u potporu Konvenciji o biološkom i toksičnom oružju (BTWC), u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (SL L 302, 13.11.2008., str. 29.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća 2011/429/ZVSP od 18. srpnja 2011. o stajalištu Europske unije za Sedmu revizijsku konferenciju država stranaka Konvencije o zabrani usavršavanja, proizvodnje i stvaranja zaliha bakteriološkog (biološkog) i toksičnog oružja te o njihovu uništavanju (BTWC) (SL L 188, 19.7.2011., str. 42.).

⁽³⁾ Odluka Vijeća 2012/421/ZVSP od 23. srpnja 2012. u potporu Konvenciji o biološkom i toksičnom oružju (BTWC), u okviru provedbe Strategije EU-a za sprečavanje širenja oružja za masovno uništenje (SL L 196, 24.7.2012., str. 61.).

Cilj je Unije preispitati funkcioniranje BTWC-a i procesa u razdoblju između zasjedanja 2012.–2015., promicati konkretna djelovanja i istražiti mogućnosti daljnjeg jačanja BTWC-a. Unija će u tom pogledu na Osmoj revizijskoj konferenciji u 2016. iznijeti konkretne prijedloge s ciljem njihovog donošenja na toj konferenciji.

Članak 2.

Za potrebe ciljeva utvrđenih u članku 1. Unija:

- (a) na Osmoj revizijskoj konferenciji doprinosi cjelovitom preispitivanju funkcioniranja BTWC-a, uključujući provedbu preuzetih obveza država stranaka u okviru BTWC-a, te provedbe programa za razdoblje između zasjedanja 2012.–2015. i njegovih rezultata;
- (b) u razdoblju između Osme i Devete revizijske konferencije podupire novi sadržajni program rada, kojim se uklanjaju nedostaci prethodnih programa za razdoblje između zasjedanja, putem donošenja poboljšanih aranžmana za daljnji napredak u okviru tog programa rada, s ciljem jačanja djelotvornosti BTWC-a;
- (c) podupire Devetu revizijsku konferenciju BTWC-a koja se treba održati najkasnije 2021.;
- (d) gradi konsenzus za uspješan rezultat Osme revizijske konferencije na temelju okvira uspostavljenog na prijašnjim konferencijama te, među ostalim, promiče sljedeća ključna pitanja:
 - i. iako Unija priznaje da u ovoj fazi nema konsenzusa u vezi s provjerom, to ostaje središnji element cjelovitog i djelotvornog režima za razoružanje i neširenje oružja, te ona svejedno radi na utvrđivanju alternativa koje u novom programu za razdoblje između zasjedanja i nakon njega mogu doprinijeti povećanju povjerenja u sukladnost i djelotvornoj provedbi predmeta i svrhe BTWC-a; države članice trebale bi moći dokazati sukladnost, među ostalim, putem interaktivnih razmjena informacija (poput obveznih ili dobrovoljnih izjava) i poboljšane transparentnosti u vezi s vlastitim sposobnostima, aktivnostima i djelovanjima, uključujući dobrovoljne i druge mjere na licu mjesta u skladu s dogovorom; prijedlozi izneseni tijekom programa za razdoblje između zasjedanja 2012.–2015. i rezultati tog programa predstavljaju temelj za taj rad;
 - ii. podupiranje i jačanje, kada je to potrebno, nacionalnih provedbenih mjera, uključujući upravno, pravosudno i kazneno zakonodavstvo te nadzora nad patogenim mikroorganizmima i toksinima u okviru BTWC-a; moglo bi se razmotriti daljnje djelovanje te bi se mogle donijeti odluke o načinima i sredstvima za poboljšanje nacionalne provedbe: stupanje u kontakt i suradnja s nevladinim dionicima na nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini u vezi s njihovom ulogom u promicanju ciljeva BTWC-a i njegove provedbe; kontinuirana potpora za donošenje odgovarajućih normi u području mjera za biološku zaštitu i biološku sigurnost; podizanje svijesti među relevantnim stručnjacima u privatnom i javnom sektoru; programi osposobljavanja i obrazovanja za osobe koje imaju pristup biološkim agensima i toksinima koji su relevantni za BTWC; promicanje kulture odgovornosti među relevantnim nacionalnim stručnjacima i dobrovoljan razvoj, donošenje i proglašavanje kodeksa ponašanja; promicanje sukladnosti s obvezama iz rezolucija VSUN-a 1540 (2004.) i 1673 (2006.) kada je to relevantno za uklanjanje opasnosti od nabave ili uporabe biološkog ili toksičnog oružja u terorističke svrhe, uključujući opasnost od pristupa nedržavnih aktera materijalima, opremi i znanju koji bi se mogli upotrijebiti u usavršavanju i proizvodnji biološkog i toksičnog oružja;
 - iii. univerzalno poštovanje BTWC-a od strane svih država, među ostalim pozivanjem svih država koje nisu članke BTWC-a da mu bez odgode pristupe i da se pravno obvežu na razoružanje u odnosu na biološko i toksično oružje i njihovo neširenje; i, u očekivanju pristupa tih država BTWC-u, poticanjem tih država da sudjeluju kao promatrači na sastancima država stranaka BTWC-a i da dobrovoljno provode odredbe BTWC-a, te davanjem preporuka za donošenje akcijskog plana o univerzalizaciji, koji koordinira ISU i koji se evaluira tijekom posebnih zasjedanja na sastancima u razdoblju između zasjedanja;
 - iv. rad na proglašavanju zabrane biološkog i toksičnog oružja univerzalno obvezujućim pravilom međunarodnog prava, među ostalim, putem univerzalizacije BTWC-a;
 - v. napore za poboljšanje transparentnosti i izgradnju povjerenja u sukladnost, među ostalim, putem potrebnih i ostvarivih revidiranja trenutačnih CBM-ova; Unija je spremna raditi na poboljšanju CBM-ova utvrđivanjem mjera za povećanje njihove izravne važnosti za osnovne ciljeve transparentnosti i izbjegavanja sumnji i zabrinutosti; daljnje podupiranje dobrovoljnog postupka stručnog preispitivanja kao vrijednog alata za

povećanje transparentnosti među državama strankama, čime se poboljšava povjerenje u sukladnost s BTWC-om i jača nacionalna provedba putem razmjene najbolje prakse, podizanja svijesti dionika u vezi sa zahtjevima provedbe i povećanja međunarodne suradnje u tom području;

- vi. jačanje operativnih sposobnosti mehanizma glavnog tajnika UN-a za istrage o navodnoj uporabi kemijskog i biološkog oružja, među ostalim, putem povećanja broja osposobljenih stručnjaka, osposobljavanja i češće provedbe teorijskih i praktičnih vježbi; zasebno provedenim radom može se pomoći daljnjem jačanju članka VI. i neizravno članka VII. BTWC-a;
- vii. donošenje odluka o pružanju pomoći i koordinaciji u kontekstu članka VII. BTWC-a s relevantnim organizacijama na zahtjev bilo koje države članice u slučaju navodne uporabe biološkog ili toksičnog oružja, uključujući poboljšanje nacionalnih sposobnosti za praćenje, otkrivanje i dijagnosticiranje bolesti te javnih zdravstvenih sustava kao prve crte obrane;
- viii. poboljšanje transparentnosti o suradnji i pomoći u vezi s člankom X. BTWC-a i uzimanje u obzir mandata, rada i stručnog znanja drugih međunarodnih organizacija; Unija će i dalje podupirati konkretnu provedbu članka X. BTWC-a putem svojih raznih programa pomoći te je spremna nastaviti rad na postizanju zajedničkog razumijevanja koje čini temelj za djelotvorno djelovanje u odnosu na suradnju u miroljubive svrhe u okviru BTWC-a; mogla bi se razmotriti daljnja djelovanja te bi se mogle donijeti odluke o jačanju međunarodne suradnje, pomoći i razmjeni u biološkim znanostima i tehnologiji za miroljubive svrhe, o promicanju jačanja sposobnosti u području praćenja, otkrivanja i dijagnosticiranja te suzbijanja zaraznih bolesti; Unija će nastaviti podupirati rad trenutačne baze podataka za suradnju i pomoć i, prema potrebi, tražiti načine za poboljšanje njezine korisnosti; podupiranje, među ostalim, programa Globalnog partnerstva G7, relevantnih programa Unije i ciljeva Programa globalne zdravstvene zaštite usmjerenih na podupiranje provedbe međunarodnih zdravstvenih propisa i razoružanje, kontrolu i sigurnost osjetljivih materijala, postrojenja i stručnosti, prema potrebi;
- ix. podupiranje postupka učestalijih i usmjerenijih procjena relevantnih znanstvenih i tehnoloških dostignuća, koja mogu biti relevantna za BTWC; takvim postupkom mogu se obuhvatiti osnivanje stalne savjetodavne funkcije za znanost i tehnologiju u ISU-u i sadržajni postupak preispitivanja kao središnji element u novom programu rada za razdoblje između zasjedanja, kako bi se na integriraniji i usklađeniji način obuhvatili relevantni događaji i rad međunarodnih akademija i država članica.

Članak 3.

Kako bi se pojačala sukladnost, Unija promiče pojačanu važnost i sveobuhvatnost obrazaca za CBM-ove:

- (a) pregledavanjem godišnjih obrazaca za CBM-ove kao redovitog alata za nacionalne izvještaje o provedbi i sukladnosti te njihovim daljnjim razvijanjem imajući taj cilj u vidu;
- (b) smanjenjem preostale složenosti obrazaca za CBM-ove na najmanju moguću mjeru i uklanjanjem potencijalnih nejasnoća;
- (c) podupiranjem snažnije uloge ISU-a u potpori nacionalnih kontaktnih točaka pri sastavljanju njihovih CBM-ova putem regionalnih seminara i osposobljavanja za elektroničko podnošenje obrazaca za CBM-ove;
- (d) radom na povećanju sudjelovanja u CBM-ovima, kvalitete i sveobuhvatnosti CBM-ova proširenjem funkcionalnosti elektroničkog sustava za CBM-ove i stavljanjem tog sustava, kao i vodiča za CBM-ove, na raspolaganje na internetskoj stranici BTWC-a na svim službenim jezicima UN-a.

Članak 4.

Osim ciljeva utvrđenih u članku 1., Unija podupire jačanje uloge ISU-a. Unija posebno podupire:

- (a) produljenje mandata ISU-a za daljnjih pet godina;
- (b) uključivanje daljnjih aktivnosti u mandat ISU-a radi pružanja potpore provedbi revidiranog i ojačanog programa rada za razdoblje između zasjedanja, kao što je predloženo dolje u članku 5.;

- (c) razvoj djelotvornijeg sustava za preispitivanje znanstvenih i tehnoloških dostignuća i njihova utjecaja na BTWC uspostavom, među ostalim, stalne savjetodavne i komunikacijske funkcije za znanost i tehnologiju u ISU-u;
- (d) donošenje akcijskog plana o univerzalizaciji koji koordinira ISU;
- (e) ulogu ISU-a u podupiranju nacionalnih kontaktnih točaka država stranaka u sastavljanju i podnošenju obrazaca za CBM-ove kako je navedeno u članku 3.;
- (f) odgovarajuće povećanje broja postojećeg osoblja ISU-a radi ispunjavanja novih ciljeva i provedbe aktivnosti navedenih u ovom članku.

Članak 5.

Kako bi poduprla preispitivanje i jačanje programa za razdoblje između zasjedanja, Unija posebno:

- (a) podupire sljedeće teme za novi program za razdoblje između zasjedanja bilo kao teme za razdoblje između zasjedanja, bilo putem posebnih radnih skupina ili oboje:
 - i. nacionalna provedba i sukladnost;
 - ii. daljnji rad na CBM-ovima nakon Osme revizijske konferencije;
 - iii. pomoć i suradnja na temelju članka VII. BTWC-a,
 - iv. dostignuća u području znanosti i tehnologije;
 - v. preispitivanje postupka savjetodavnog odbora;
 - vi. univerzalizacija kako je predloženo u članku 6.
- (b) podupire razvoj nacionalnih regulatornih okvira o biološkoj sigurnosti i biološkoj zaštiti; iako odgovarajuće norme za biološku sigurnost i biološku zaštitu za laboratorije ni u kojem slučaju nisu zamjena za režim sukladnosti, donošenje i promicanje takvih normi mogu dugoročno pomoći pojedinačnim državama strankama u provedbi njihovih obveza u okviru BTWC-a; također bi, uz druge mjere, mogle biti koristan alat za pomoć pri dokazivanju sukladnosti; rasprava o ovoj temi, među ostalim, s relevantnim laboratorijima, udrugama za biološku sigurnost i industrijom, mogla bi biti dio novog programa rada za razdoblje između zasjedanja;
- (c) podupire dobrovoljne vježbe stručnog preispitivanja u kojima sudjeluju države članice u kontekstu BTWC-a; cilj je vježbe stručnog preispitivanja poboljšati nacionalnu provedbu i osigurati sukladnost putem razmjena informacija i poboljšane transparentnosti u pogledu, primjerice, sposobnosti, aktivnosti i djelovanja za provedbu i namjera u svrhu sukladnosti;
- (d) podupire jačanje ovlasti za odlučivanje procesa u razdoblju između zasjedanja istraživanjem niza alternativa, kao što su jasno utvrđene ovlasti za odlučivanje u specifičnim područjima rada.

Članak 6.

Kako bi poduprla univerzalnost BTWC-a, Unija:

- (a) podupire donošenje akcijskog plana o univerzalizaciji s konkretnim koracima i aktivnostima, koji koordinira ISU; akcijskim planom mogle bi biti obuhvaćene aktivnosti kao što su događanja u svrhu informiranja, zajednički demarševi, prevođenje relevantnih dokumenata, poticaji kao što je razmjena informacija o ponudama za pomoć; taj bi se akcijski plan evaluirao i, kada je to potrebno, mijenjao na svakom sastanku država stranaka;
- (b) podupire organiziranje posebnih zasjedanja ili sastanaka radnih skupina o univerzalizaciji tijekom procesa u razdoblju između zasjedanja kako bi se koordinirale aktivnosti informiranja između različitih aktera i planirale regionalne inicijative.

Članak 7.

Unija podupire napore radi jačanja mehanizma glavnog tajnika UN-a za istrage o navodnoj uporabi kemijskog i biološkog oružja, a posebno osiguravanjem djelotvornosti određaba tog mehanizma i poduzimanjem praktičnih koraka s tim ciljem, kao što je pružanja potpore za programe osposobljavanja, uključujući organiziranje vježbi i razvoj sustava analitičkih laboratorija.

Članak 8.

Unija podupire napore za jačanje članka VII. BTWC-a na Osmoj revizijskoj konferenciji, uzimajući u obzir ostale napore u izgradnji međunarodnih sposobnosti za odgovor na izbijanje zaraznih bolesti.

Članak 9.

Djelovanje koje Unija poduzima u svrhe navedene u ovoj Odluci obuhvaća:

- (a) podnošenje od strane Unije i njezinih država članica, a na temelju stajališta određenog u ovoj Odluci, prijedlogâ za specifične, praktične i izvedive aranžmane za djelotvorno jačanje provedbe BTWC-a, na razmatranje državama strankama BTWC-a na Osmoj revizijskoj konferenciji;
- (b) prema potrebi, demarševe Visokog predstavnika ili delegacija Unije;
- (c) izjave Visokog predstavnika ili delegacije Unije pri Ujedinjenim narodima uoči i tijekom Osme revizijske konferencije.

Članak 10.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 16. studenoga 2015.

Za Vijeće
Predsjednica
F. MOGHERINI